



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kadın cinayetlerinin nedenlerinin tüm yönleriyle araştırılması, kadın cinayetlerinin engellenmesi ve toplumsal eşitliğin sağlanması için etkin politikaların oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98. İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

G. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Kadınlar; fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet ile karşı karşıya kalmaktadır. Erkek şiddeti nedeniyle hayatını kaybeden kadınların sayısındaki artış ciddi bir toplumsal sorun oluşturmaktadır. Cinsiyete dayalı ayrımcılık nedeniyle kadınların maruz kaldığı şiddetin en uç noktası, kadın cinayetleridir. Kadın cinayetleri genellikle aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, yasalardaki yetersizlikler ve kabul edilen toplumsal değerlerden kaynaklanmaktadır. Kadınların eğitim almalarının engellenmesi ve ekonomik bağımsızlıklarının olmaması, aile içinde baba, erkek kardeş, eş ya da sevgili şiddetine karşı korumasız bırakılmaktadır. Özellikle boşanma kararı alan kadınların yaşam hakları yetersiz hukuki koruma ve şiddet uygulayan erkeğe verilen cezaların caydırıcı olmaması nedeniyle tehlikeye girmektedir. Kadınların aldırıldığı uzaklaştırma kararları da uygulanmamaktadır. Medya aracılığıyla kadın cinayetlerinin çeşitli bahaneler ile normalleştirildiği de bilinmektedir. Basına yansıdığı şekilde çoğu kadın cinayeti, şüpheli ölüm, intihar olarak kayıtlara geçmektedir.

Şüpheli ölümlere etkin soruşturma yapılmaması, çeşitli gerekçelerle cinayet işleyen erkek faillere iyi hal indirimleri, haksız tahrik gibi cezasızlık politikası uygulanması kamu vicdanını yaralamaktadır. Bunun bir örneği Pınar Gültekin davasında, Yargıtay 1. Ceza Dairesi'nin "canlı canlı yakılarak öldürme canavarca hisle değildir" diyerek ağırlaştırılmış müebbet cezası alan Cemal Metin Avcı'nın kararını bozması ve haksız tahrik indirimi uygulamasıdır. Uygulanan iyi hal indirimleri failleri cesaretlendirmekte ve kadın cinayetlerinin artmasına neden olmaktadır.

Türkiye'de erkek şiddeti nedeniyle öldürülen kadınların sayısı hakkında net bir rakam bulunmaktadır. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerine göre; 2009 yılında 109, 2010 yılında 180, 2011 yılında 121, 2012 yılında 210, 2013 yılında 237, 2014 yılında 294, 2015 yılında 303, 2016 yılında 328, 2017 yılında 409, 2018 yılında 440, 2019 yılında 474, 2020 yılında 300, 2021 yılında 280, 2022 yılında 334, 2023 yılında 315 ve 2024 yılında 394 kadın erkekler tarafından katledilmiştir. Bu rakamlara şüpheli kadın ölümleri dahil değildir. İçişleri Bakanlığı'nın resmi verilerine göre, 2022 yılında 284 kadın cinayeti, 2023 yılında 309 kadın cinayeti, 2024

yılının ilk 10 ayında ise 276 kadın cinayeti gerçekleşmiştir. 32 kadın koruma altındayken öldürülmüştür. Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu 2008-2022 yılları arasında toplam 4.086 kadının öldürüldüğünü açıklamıştır. Şiddet nedeniyle hayatını kaybeden kadınlar için oluşturulan dijital anıt olan anitsayac.com internet sitesine göre ise 2022 yılında 409, 2023 yılında 418, 2024 yılında 445 ve 2025 yılının ilk üç ayında 71 kadın şiddet nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Türkiye, OECD ülkeleri içinde kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri sıralamasında birinci sırada yer almaktadır. Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu tarafından yönetilen Ev İçi Şiddet Acil Yardım Hattı'na 2022 yılında 1.103 ev içi şiddet ihbarı yapılmıştır. 2024 yılında ise toplam 3.908 çağrı alınmıştır. Türkiye genelinde bulunan 143 kadın sığınma evi ev içi şiddetten kaçan kadınlar için yeterli olmamaktadır.

Anayasa, herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğunu tanımlamıştır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesine göre herkesin yaşam hakkına, özgürlüğe ve güvenliğe sahip olması gerekmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS), kadına yönelik şiddeti engellemenin devletlerin sorumluluğunda olduğunu belirtmiştir. Türkiye'nin 1985 yılında imzaladığı Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), kadınların yaşam hakkının güvence altına alınması, kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Uluslararası sözleşmeler, 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un hükümleri etkin uygulanmadığı, kadın cinayetlerinin sayısına bakıldığında anlaşılmaktadır.

Kadına yönelik şiddeti ve aile içi şiddeti önlemeyi amaçlayan, devletleri, kadınları koruyucu yasalar çıkarmaya ve gerekli önlemleri almaya zorunlu kılan, şiddete maruz kalan kadınların desteklenmesi için sığınma evleri, yardım hatları gibi mekanizmaların oluşturulmasını öngören İstanbul Sözleşmesi'ni (Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Sözleşmesi) Türkiye'nin 20 Mart 2021 tarihinde fesih kararını almasının, kadın cinayetlerini arttırdığı, kadınları erkek şiddetine karşı savunmasız bıraktığı ifade edilmektedir. Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri, çok önemli bir insan hakları ihlalidir ve önemli bir toplumsal olaydır. Devletin, kadınların can güvenliğini korumak için etkin tedbirleri alması, ivedilikle var olan yasaların etkin bir şekilde uygulanmasını sağlaması, cezasızlık politikasına son vermesi, kadınlara hukuki, ekonomik, psikolojik destek mekanizmalarını yaygınlaştırması, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararını iptal etmesi gerekmektedir. Bu nedenle kadına yönelik şiddetin sonucu olan kadın cinayetlerinin tüm yönleriyle araştırılması ve kadın cinayetlerinin durdurulması için bir Meclis araştırması açılmalıdır.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	Meral
2			
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	Mahmut
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	Nejla
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DIYARBAKIR	Halide
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer
7	ÖZGÜL SAKI	İSTANBUL	Ö. Saki
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	A. Doğan
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	Mehmet
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	Z. Uçar
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	Kamuran
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	H. Olan
13	SEVİLAY ÇELENK	DIYARBAKIR	S. Çelenk
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	Y. Hun
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	Ö. Bartin
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	S. Saritaş
17	ALİ BOZAN	MERSİN	A. Bozan
18	ADALET KAYA	DIYARBAKIR	A. Kaya
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	H. Bozdağ